

มาตรการภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ระลอกใหม่ และผลกระทบต่อไทย

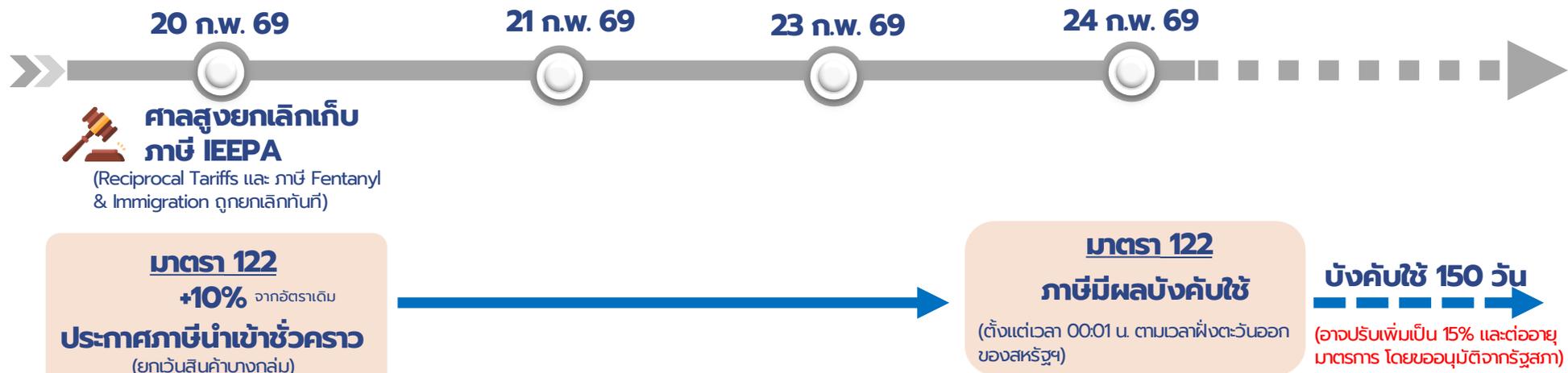
KEY TAKEAWAYS

- เมื่อวันที่ 20 ก.พ. 2569 สหรัฐฯ ประกาศขึ้นภาษีนำเข้าชั่วคราว 10% จากทุกประเทศ หลัง Reciprocal Tariffs และภาษีที่อาศัยฐานอำนาจตาม IEEPA ถูกยกเลิก
- หลังจากนั้นไม่ถึง 24 ชม. ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้ประกาศผ่าน Social Mediaว่าจะเพิ่มอัตราภาษีเป็น 15% และส่งสัญญาณเร่งใช้มาตรการภาษีเพิ่มเติมภายใต้มาตราอื่นเพื่อขึ้นภาษีทั้งแบบเจาะจงรายประเทศและรายสินค้า
- ในระยะสั้น ไทยอาจได้ประโยชน์บางส่วนจากอัตราภาษีที่ลดลงและโอกาสเร่งส่งออกก่อนเริ่มมาตรการภาษีอื่นๆ ที่รุนแรงกว่านี้
- ในระยะกลาง ผู้ส่งออกไทยจะเผชิญความไม่แน่นอนเพิ่มขึ้นจากความเสี่ยงจากมาตรการภาษีที่รุนแรงขึ้น ตลอดจนแรงกดดันด้านต้นทุนและการวางแผนธุรกิจที่ทำได้ยากยิ่งขึ้น

จับสัญญาณมาตรการภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ หลังยกเลิก IEEPA

- วันที่ 20 ก.พ. 2569 ศาลสูงสหรัฐฯ มีมติ 6 ต่อ 3 เสียง ตัดสินว่าประธานาธิบดีไม่มีอำนาจในการเก็บ Reciprocal Tariffs ภายใต้กฎหมาย International Emergency Economic Powers Act (IEEPA) เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวใช้สำหรับเหตุฉุกเฉินระดับชาติ และไม่ได้ให้อำนาจประธานาธิบดีในการใช้ IEEPA เพื่อขึ้นภาษีนำเข้า ส่งผลให้มาตรการ Reciprocal Tariffs และภาษี Fentanyl และ Immigration (เก็บจากจีน เม็กซิโก และแคนาดา) ซึ่งอาศัยฐานอำนาจตาม IEEPA ถูกยกเลิกทันที
- ในวันเดียวกัน ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ประกาศขึ้นภาษีนำเข้าชั่วคราว (Temporary Import Surcharge) 10% จากสินค้าทุกประเทศ ภายใต้มาตรา 122 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 ก.พ. 2569 และในวันที่ 21 ก.พ. 2569 ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้ประกาศผ่าน Social Mediaว่าจะเพิ่มอัตราภาษีเป็น 15% (รอการประกาศอย่างเป็นทางการ) ซึ่งเป็นอัตราสูงสุดตามมาตรา 122 ที่อนุญาตให้ประธานาธิบดีมีอำนาจเก็บภาษีนำเข้าเพื่อแก้ปัญหาดุลการชำระเงินที่รุนแรงได้ไม่เกิน 150 วัน (หากจะต่ออายุต้องขออนุมัติจากรัฐสภา)
- สหรัฐฯ ส่งสัญญาณเร่งใช้มาตรการภาษีเพิ่มเติมภายใต้มาตราอื่น โดยเฉพาะมาตรา 301 (มาตรการตอบโต้การค้าไม่เป็นธรรม) โดยผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (USTR) เตรียมเปิดการสอบสวนใหม่เพื่อกำหนดภาษีแบบเจาะจงรายประเทศหรือรายสินค้า รวมถึงอาจมีการขยายการสอบสวนเพิ่มเติมภายใต้มาตรา 232 (มาตรการด้านความมั่นคงแห่งชาติ)

Timeline มาตรการภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ รอบใหม่

จับสัญญาณมาตรการภาษีเพิ่มเติม

USTR เตรียมเปิด/ขยาย การสอบสวนใหม่ภายใต้ Section 301 และ 232

ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ขู้อันภาษีเป็น 15% (รอการประกาศอย่างเป็นทางการ)

ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ขู้อันภาษีสูงกับประเทศที่เอาเปรียบสหรัฐฯ

อาจผลักดันให้รัฐสภาผ่าน ร่างกฎหมาย Reciprocal Trade Act

สินค้าที่ได้รับยกเว้นการเก็บภาษี ภายใต้มาตรา 122

(List สินค้าใกล้เคียงกับสินค้ายกเว้นใน Annex II ของมาตรการ Reciprocal)

ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่สหรัฐฯ ยังจำเป็นต้องนำเข้า เนื่องจากผลิตได้เพียงพอ

- แร่ธาตุสำคัญ
- โลหะที่ใช้ในการผลิตเหรียญกษาปณ์
- พลังงานและผลิตภัณฑ์พลังงาน
- ทรัพยากรธรรมชาติและปุ๋ยที่ไม่สามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ
- สินค้าเกษตรบางรายการ เช่น เนื้อวัว มะเขือเทศ และส้ม
- ยาและวัตถุดิบในการผลิตยา
- อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์บางประเภท เช่น คอมพิวเตอร์แบบพกพา ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์เครือข่าย
- รถยนต์และชิ้นส่วนบางประเภท
- ผลิตภัณฑ์ด้านอวกาศบางประเภท
- สิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูล เช่น หนังสือ

นอกจากนี้ สินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรา 232 (มาตรการปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศเพื่อความมั่นคง) อยู่แล้ว เช่น เหล็กและอะลูมิเนียม ทองแดง จะไม่ต้องเสียภาษี 10% ซ้ำอีก โดยจะเสียภาษีตามที่ได้ประกาศใช้ไปก่อนหน้านี้สูงสุด 50%

ช่องทางที่ใช้แก้ไขภาษี

Section 122

มาตรา 122 ภายใต้กฎหมายการค้าปี 2517

- ประธานาธิบดีสหรัฐฯ มีอำนาจเก็บภาษีนำเข้าได้สูงสุด 15% เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตดุลการชำระเงิน แต่จำกัดเวลาเพียง 150 วัน หากจะต่อเวลาต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐสภา
- ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ประกาศใช้ทันทีหลังศาลฯ ให้ยกเลิก IEEPA เพื่อเก็บภาษีทั่วโลก 10% และภายหลังสูงขึ้นเป็น 15%

Section 301

มาตรา 301 ภายใต้กฎหมายการค้าปี 2517

- ให้อำนาจในการกำหนดภาษีหากตรวจพบการค้าที่ไม่เป็นธรรม โดยเรียกเก็บภาษีเป็นรายประเทศหรือรายสินค้านับเป็นเครื่องมือที่สหรัฐฯ ใช้กันมาหลายยุค โดยเฉพาะในช่วง Trade War ยุคแรกที่สหรัฐฯ นำมาใช้กับจีน
- ประธานาธิบดีสหรัฐฯ สั่งให้ USTR เริ่มดำเนินการสอบสวนการค้าที่ไม่เป็นธรรมของประเทศต่างๆ

Section 232

มาตรา 232 ภายใต้พระราชบัญญัติการขยายการค้าปี 2505

- ให้อำนาจในการกำหนด Sectoral Tariffs หรือโควตานำเข้าสำหรับสินค้าที่ถูกมองว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ
- ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ประกาศใช้กับสินค้าในกลุ่มเหล็กและอะลูมิเนียมอยู่แล้ว และยังคงมีผลบังคับใช้อยู่
- ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เตรียมขยายขอบเขตการใช้มาตรา 232 กับสินค้า 9 รายการ ซึ่งรวมถึงเซมิคอนดักเตอร์และยา

Section 338

มาตรา 338 ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีศุลกากรปี 2473

- เป็นมาตรการเพื่อตอบโต้ประเทศที่มีการเลือกปฏิบัติทางการค้ากับสหรัฐฯ โดยให้อำนาจประธานาธิบดีสหรัฐฯ เรียกเก็บภาษีได้สูงสุดถึง 50% โดยมาตรการนี้ยังไม่เคยถูกนำมาใช้มาก่อน
- ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ชูจะใช้มาตรการนี้กับประเทศที่จะใช้ภาษีตอบโต้สหรัฐฯ

Reciprocal Trade Act

การผ่านร่างกฎหมาย Reciprocal Trade Act

- ประธานาธิบดีสหรัฐฯ เตรียมกดดันให้รัฐสภา ซึ่งปัจจุบันพรรครีพับลิกัน (พรรคฝั่งรัฐบาล) ครอบเสียงข้างมากให้ผ่านร่างกฎหมาย Reciprocal Trade Act
- หากร่างกฎหมายดังกล่าวผ่านรัฐสภาจะทำให้ประธานาธิบดีสหรัฐฯ มีอำนาจในการปรับขึ้นภาษีได้อย่างถูกต้องและเห็นชอบด้วยกฎหมาย

ผลกระทบระยะสั้น (1-3 เดือน)

- + ราว 50% ของมูลค่าส่งออกไทยไปสหรัฐฯ จะถูกเก็บภาษีเพิ่มเติมลดลงจาก 19% ซึ่งจะช่วยบรรเทาต้นทุนผู้ส่งออกไทยได้บางส่วน
- + สินค้าส่งออกไทยบางรายการยังได้รับการยกเว้นภาษี อาทิ สินค้าเกษตรบางรายการ ยาและเวชภัณฑ์ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์บางรายการ
- + อาจเกิด Front-loading Demand หรือการเร่งส่งออกในช่วง 5 เดือนต่อจากนี้ ในกลุ่มสินค้าที่เสี่ยงต่อการถูกใช้มาตรการภาษีอื่นๆ ที่รุนแรงกว่านี้
- สินค้าจากบางประเทศซึ่งเคยถูกเก็บภาษี IEEPA สูงกว่าไทยจะได้านิสงส์จากภาษีใหม่ทำให้ต้นทุนลดลงมาก โดยเฉพาะอินเดีย ซึ่งเดิมถูกเก็บ Reciprocal Tariffs สูงถึง 25% โดยที่อินเดียเป็นคู่แข่งกับไทย ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์บางรายการ เครื่องใช้ไฟฟ้า และสินค้าเกษตรบางรายการ อาทิ ข้าว

ผลกระทบระยะกลาง

- ไทยเผชิญความเสี่ยงจากมาตรการภาษีอื่นๆ อาทิ มาตรา 301 โดยสหรัฐฯ อาจใช้ประเด็นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและการบิดเบือนค่าเงิน มาเป็นเหตุผลในการขึ้นภาษีเพื่อชะลอการนำเข้าจากไทย เนื่องจากไทยเกินดุลการค้ากับสหรัฐฯ สูงเป็นอันดับ 7 ในปี 2568 (เกินดุล 71.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ซึ่งหากไทยโดนภาษีเพิ่มเติมจะทำให้เสียเปรียบคู่แข่งมากขึ้น
- ผู้ส่งออกไทยวางแผนธุรกิจได้ยากขึ้น เนื่องจากความต้องการสินค้าของผู้นำเข้าสหรัฐฯ จะกลับมามีความไม่แน่นอนมากขึ้น ตามมาตรการภาษีชุดใหม่ในอนาคต และจะทำให้ผู้ส่งออกไทยวางแผนธุรกิจในระยะกลาง-ยาวได้ยากขึ้น